

Tanítási tervezet

Az óra időpontja: 2019. január 16. 10:50 - 11:35 (földrajz tanterem)

Iskola, osztály: általános iskola, 7. a osztály

Iskola neve és címe: Budapest V. Kerületi Váci Utcai Ének-zenei Általános Iskola, 1056 Budapest, Váci utca 43.

Tanít: Halbauer György

Témakör megnevezése: Afrika, Ausztrália és a világtenger földrajza

Tanítási egység (téma) címe: Afrika földrajzi helyzete és felszíne

Az óra (jellemző) típusa: Új ismereteket feldolgozó, témabevezető óra

1. Tantervi követelmények

1.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- Afrika földrajzi helyzetének meghatározása
- A tagolatlan és a tagolt tengerpart közti különbség
- Afrika tájainak megismerése

1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- Átfogó kép kialakítása Afrika természetföldrajzi jellemzőiről
- Térszemlélet fejlesztése az ábrázolt térben való tájékozódással
- A szemléleti térképolvasás képességének fejlesztése
- Önálló ismeretszerzés képességének fejlesztése
- Képi és szöveges információhordozók feldolgozásának és felhasználásának fejlesztése

1.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- Közösségi nevelés: egymás meghallgatása, fegyelmezett csoportos munkavégzés
- Diáktársakkal való együttműködés gyakorlása
- Differenciálás
- Esztétikai nevelés a bemutatott képek segítségével
- Fegyelmezett munkára nevelés a taneszközök megfelelő használatával
- Kommunikációs készség fejlesztése: egészmondatos válaszok megkövetelése

1.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

- új fogalmak: tengerszoros, csatorna, Gibraltári-szoros, Szuezi-csatorna, Vörös-tenger, tagolt és tagolatlan partvidék, Kongó-medence, Szahara, Szudán, Etióp-magasföld, Madagaszkár, Szomáli-félsziget (Afrika sarva), Guineai-öböl-partvidéke, Szudán, Kelet-afrikai- magasföld, Dél-afrikai-magasföld, Atlasz
- megerősítendő fogalmak: sziget, félsziget, öböl, Földközi-tenger, Indiai-óceán, Atlanti-óceán, éghajlati övezetesség

b. Folyamatok:

- új folyamatok: Afrika felfedezése
- megerősítendő folyamatok: lemezmozgás - Afrika közeledése Európához a Gibraltári-szoros szűkülésével

c. Összefüggések:

- új összefüggések: partvonal - hajózás
- megerősítendő összefüggések: az éghajlat, természetes növénytakaró, élővilág övezetes rendszerének átlátása

d. Belső: Afrika megismerése minél több szempont alapján

Külső koncentráció: Afrika élővilága - biológia, földrajzi nevek helyesírása - nyelvtan

e. Fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek:

- természettudományos és kommunikációs kompetencia fejlesztése

f. Főbb tanulói tevékenységek:

- keresztretjtvény kitöltése
- atlaszhasználat
- feladatlap kitöltése

- applikálás a falitérképen

2. Szemléltető és munkaeszközök

- tankönyv
- tanulói atlasz
- prezentáció
- feladatlap
- Afrika applikációs térképe
- applikációs kártyák
- képeslapok
- Föld-, és Afrika domborzati falitérkép

3. Felhasznált irodalom

- Alexa P.— Gruber L.—Szöllősy L.—Ütőné Dr. Visi J.: Földrajz 7., OFI, Budapest, 2017.
- Jónás I.— Dr. Kovács Lászlóné—Dr. Mészáros Rezsőné—Vízvári Albertné: A kontinensek földrajza 7., Mozaik Kiadó, Szeged, 2007.
- Sebes Tibor: Afrika. Képes földrajz, Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó, Budapest, 1969.
- geogo.elte.hu: Jakab Marina bemutató tanítás - Afrika felszíne és tájai

4. Mellékletek jegyzéke

1. Keresztretjtvény
2. Órai vázlat
3. Képeslapok

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
1'	<i>Jelentés, felszerelési hiány ellenőrzése</i>	adminisztráció	-	-	-
3'	- Bemelegítésként játszunk egy gyorsasági versenyt. Mindenki kap egy keresztretjvényt és az első három hibátlan és leggyorsabb versenyző, értékes pontokat kap! Melléklet 1.	ismétlés	tevékenykedtetés	egyéni	19 db/fő
3'	- Ellenőrizzük a feladatot! Vegyél elő egy zöld vagy piros tollat! - Akinek hibátlan lett, de nem volt benne az első háromban 1 piros pontot írjon be!	ellenőrzés	közlés	frontális	
3'	- Mi jut eszedbe Afrikáról? (piramisok, állatok, éghajlat) A mai órától kezdve a kontinenseket, először Afrikát fedezzük föl. - Honnan ered a kontinens neve? Az ókori rómaiak Afrikának hívták az északi partvidéken alapított provinciáikat. Latinul „africa” napfényest, a görög „aphriké” nem hideget jelent.	motiváció	közlés	frontális	ppt
9'	<i>Afrika elhelyezése a Földön</i> - Mindenkinek készítettem feladatlapot a titokzatos kontinensről, ez lesz a mai órai vázlatod. Melléklet 2. - Nyisd ki az atlaszodat a Föld domborzatánál! - Helyezd el Afrikát az Egyenlítő és a kezdőhosszúsági körhöz képest! <i>(vkit kihívok, aki megmutatja a Föld falitérképén).</i> - Töltsük ki az 1. feladatot! Olvasd az első mondatot! ... - Mely éghajlati övezetekben fekszik a kontinens? <i>(forró és északi és déli mérsékelt övezet)</i> <i>Afrika területének meghatározása összehasonlítással.</i> - Hasonlítsd össze Afrika területét Európával! Melyik a nagyobb?	új ismeretek ismétlés	atlaszhasználat, szemléltetés	egyéni frontális	ppt Föld falitérkép

	Európa területe kb. 10 millió km². - Hányszor férne bele Európa Afrikába? (kb. háromszor)				
4'	<i>Afrika határai</i> - Ezek után határold körül Afrikát! - Keresd meg az atlaszodban, mit jelölnek a vaktérképeden jelölt számok! 3 perced van rá! <i>A határokat tartalmazó kártyák kiosztása (törekedve arra, minél többen szerepet kapjanak az órán).</i>	részcélkitűzés új ismeretek	tevékenykedtetés, térképolvasás	páros	6 db kártya
5'	- Vegyél elő egy piros vagy zöld tollat, és javítsd ki a válaszaidat! <i>A kártyák felragasztása az applikációs térképre!</i> Melyik irányból határolja Afrikát...? Mi a különbség a szoros és a csatorna között? - A tengerszoros két tengert vagy óceánt összekötő természetes vízi út. - Ezek alapján mi a csatorna? (két tengert vagy óceánt összekötő mesterséges vízi út) - Miért építették meg a Szuezi-csatornát?	részösszefoglalás, ellenőrzés, új ismeretek	applikálás, szemléltetés, megbeszélés	frontális osztálymunka	ppt
5'	- Most vedd szemügyre a kontinens partvonalát! - Képzeld el Európa partvonala hosszabb, mint Afrikáé. Hogyan lehetséges ez, ha 3x nagyobb Afrika területe? - Hasonlítsd össze Európa partvonalát Afrikával! Mit tapasztalsz? (A tagolt part során sok a félsziget, öböl, sziget, a tagolatlan partnál kevés, szinte egyenes, meredek partok jellemzőek.) <i>Rögzítés a feladatlapon.</i> - Kíváncsi vagyok a véleményedre. Hogyan befolyásolja a hajózást a partvonal? (tagolt partvonal kedvezőbb) - Keresd meg az atlaszodban Afrika legnagyobb szigetét, félszigetét, öblét? Mutasd meg a Föld falitérképén!	részcélkitűzés új ismeretek feldolgozása	problémafelvetés	frontális	ppt falitérkép

	<i>Rögzítés a feladatlapon: Madagaszkár, Szomáli-félsziget, Guineai-öböl.</i>				
5'	<i>Afrika tájai</i> - A partvonal után ismerkedjünk meg Afrika tájaival! - Nyisd ki a tankönyvedet a 89. oldalon! - A padtársaddal fogsz együtt dolgozni! - Minden páros kap egy borítékot, amiben képeslapok vannak. A tankönyvi térkép segítségével határozzátok meg, hogy melyik tájról küldték a képeslapokat! Melléklet 3.	részcélkitűzés, új ismeretek, motiváció	kép és szöveg elemzésével egybekötött tájékozódás	páros	pár/ 4 db lap ppt,
5'	<i>A három különböző színű applikációs kártyákat (Alacsony- és Magas-Afrika + Atlaszra utalva) felragasztjuk.</i> <i>A képeslapok kivetítése.</i> - Hogyan csoportosíthatjuk a tájakat? Segít a domborzati térkép! <i>Tájak beírása.</i>	részösszefoglalás ellenőrzés	applikálás	frontális	kártyák
2'	<u>Összefoglalás:</u> - Hol tudnál a legkönnyebben átjutni Európából Afrikába? - Miért tagolatlan Afrika tengerpartja?	ismétlés	közlés	frontális osztálymunka	-
1'	<u>Házi feladat:</u> Beragasztani a füzedbe a kiosztott papírokat. Tk. 88-89. o. + órai vázlat tanulása Szorgalmi: Kiselőadás készítése egy magyar afrikai felfedezőről! Aki szeretne, jöjjön és adok segítséget hozzá!	új ismeretek rögzítése	házi feladat	frontális	-
1'	Órai munka értékelése, piros pontok kiosztása	értékelés	közlés	frontális	-

Mellékletek 1. megoldás

2019. I. 16.

1. A térítők közelében ilyen a légnyomás.
2. Éghajlati övezet, ahol a passzát az uralkodó szélrendszer.
3. Az Egyenlítő menti természetes növénytakaró.
4. Éghajlat a Földközi-tenger partvidéke mentén. A telek enyhék, a nyarak forrók.
5. A szoláris forró éghajlati övezet déli határát kijelölő nevezetes szélességi kör.
6. Fekete-fehér csíkos emlősállat a szavannákon.

1.	M	A	G	A	S					
2.				F	O	R	R	Ó		
3.	E	S	Ő	R	D	Ő				
4.	M	E	D	I	T	E	R	R	Á	N
5.		B	A	K	T	É	R	Í	T	Ő
6.	Z	E	B	R	A					

A titokzatos kontinens - Afrika

Határozd meg Afrika földrajzi helyzetét az atlaszod segítségével!

Afrikát kelet-nyugati irányban szeli át az, ezért és félgömbön helyezkedik el.

A hosszúsági kör is ketté osztja, ezért a és a félgömb kontinense is.

Területe:

Afrika határai

1. - óceán
2. - szoros
3. - tenger
4. - csatorna
5. - tenger
6. - óceán

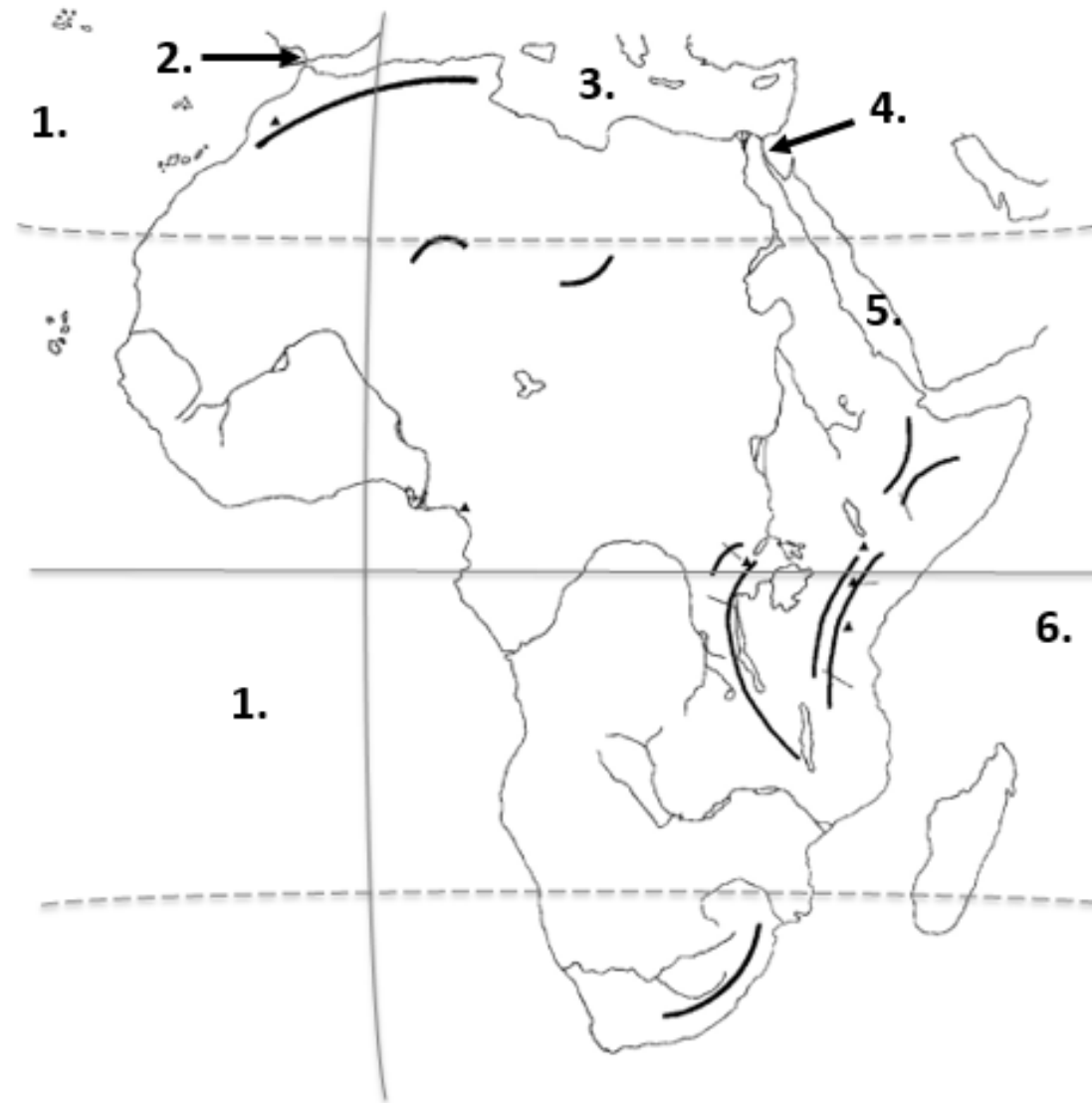
Afrika **partvonala**....., mert partjai mentén kevés a, a és a kikötésre alkalmas

Alacsony-Afrika

Szahara
Szudán
Kongó-medence

Magas-Afrika

Etióp-magasföld
Kelet-afrikai- magasföld
Dél-Afrikai- magasföld
+ Atlasz

Melléklet 3.

Melyik afrikai tájról küldték a képeslapot?

Üdvözöllek a Föld legnagyobb sivatagjából,
amely hazádnál kb. százszor nagyobb.
Rettentő nagy itt a szárazság, van, hogy
évekig egy csepp eső sem esik.

Ha meglátogatsz, hozz magaddal pulóvert is!

(oázis Líbiában)

Egy nomád nép, a tuagerek tagja vagyok.

Üdvözöl: Timbuktu

a táj neve:

Üdvözöllek Robi!

Afrika legsűrűbben lakott területén élek. Az egyre apadó Csád-tó partján lakom. A táj átmenetet képez a trópusi esőerdők és a Szahara homoksivatagjai között.

A Szahara felé eső részét Száhelnek nevezzük, ahol rengetegen éheznek a túllelgetés következtében elsivatagosodó területek miatt.

Üdv: Didier

a táj neve:

Kedves Barátaim!

Olyan itt a levegő, mint nálatok egy pálmaházban. Egész évben párás, fülledt, csapadékos az időjárás. A fák akár 50 m magasra is megnőnek. Különleges élővilága van.

A megsüllyedt medence legnagyobb és egyben Afrika legbővizűbb folyója a Kongó.

Üdvözl: Bifouma

a táj neve:

Kedves Petra!

Északkelet-Afrika hatalmas
bazaltfennsíkján élek, ahol napjainkban is
vannak működő vulkánok.

A magasabbra emelkedő területekről
nagyon szép a kilátás a tágas medencékre.
Képzeld el, ezen a tájon ered a Nílus egyik
forrásának ága, a Kék-Nílus is.

Üdvözl: Dibaba

a táj neve:

Kedves Zsombor!

Hihetetlenül szép tájon járok, az Afrikai-
árokrendszer két ága közötti magassíkságon, a
Viktória-tó partján.

Fogtam egy nilusi sügért!
Üdvözl: Dávid

Képzeld el, az árokrendszer
törésvonalai mentén keletkező
túzhányók közül az egyiket magyar
felfedezőjéről Teleki-vulkánnak
nevezik. A következő héten
meglátogatom, a már kialudt vulkánt.

táj neve:

Kedves Szilvi!

Afrika déli részén járunk, hatalmas lépcsőzetes felföldi tájon, melyet DK-K-i irányban, félkörívben hegységek vesznek körül. Ezek közül a legmagasabbra a Sárkány-hegység emelkedik. A legdélebbi tengerparti sávot Fokföldnek nevezik, ahol kellemes mediterrán klíma uralkodik.

Üdvözl: Ági és a zulu barátaim

táj neve:

Kedves Tomi!

Afrika legfiatalabb hegységében járok,
amely az Eurázsiai-hegységrendszer tagja.

A Földközi-tenger kellemes mediterrán
éghajlatát választja el a rettentően száraz
Szaharától.

Üdvözl: Kati

a táj neve:

Algír